

1993-12-21 nr 1380: Forskrift om ekstraksjonsmidler til fremstilling av næringsmidler.

INNHold

Forskrift om ekstraksjonsmidler til fremstilling av næringsmidler.

- § 1. Omfang
- § 2. Definisjoner
- § 3. Bruk av ekstraksjonsmidler
- § 4. Renhetskriterier m v
- § 5. Merking
- § 6. Språk
- § 7. Tilsyn og vedtak
- § 8. Dispensasjon
- § 9. Straff og tvangsmulkt
- § 10. Overgangsbestemmelser
- § 11. Ikrafttredelse

Vedlegg I. Ekstraksjonsmidler som kan brukes til alle formål i samsvar med god produksjonspraksis l

Vedlegg II. Ekstraksjonsmidler med spesifiserte bruksområder.

Vedlegg III. Ekstraksjonsmidler med spesifiserte bruksområder

Forskrift om ekstraksjonsmidler til fremstilling av næringsmidler.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 21. desember 1993 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, jf. EØS-avtalens vedlegg II del XII nr. 43 (Rdir. 88/344/EØF endret ved Rdir. 92/115/EØF, Rdir. 94/52/EF og Rdir. 97/60/EF). Endret 30 juni 1994 nr. 830, 4 april 1995 nr. 341, 4 des 1995 nr. 1186, 18 feb 1996 nr. 189, 8 mars 1999 nr. 295 (bl.a. hjemmel).

§ 1. Omfang

Denne forskrift omfatter ekstraksjonsmidler bestemt til bruk ved fremstilling av næringsmidler og aromastoffer fra naturlig aromagivende produkter, samt restinnhold av ekstraksjonsmidler i næringsmidler.

Forskriften omfatter ikke ekstraksjonsmidler bestemt til bruk ved fremstilling av tilsetningsstoffer eller næringsstoffer, som skal tilsettes næringsmidler.

Forskriften innskrenker ikke mer detaljerte eller omfattende bestemmelser om farlige stoffer og preparater.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift forstås ved

- 1. oppløsningsmiddel: ethvert stoff som kan løse opp næringsmidler eller næringsmiddelingredienser, herunder ethvert forurensende stoff som finnes i eller på det aktuelle næringsmiddel.
- 2. ekstraksjonsmiddel: et oppløsningsmiddel som brukes i en ekstraksjonsprosess under bearbeiding av råstoffer, næringsmidler eller bestanddeler og ingredienser av slike, og som fjernes, men som kan resultere i utilsiktede, men teknisk uungåelige rester av stoffene eller deres derivater i næringsmiddelet eller

næringsmiddelingsrediensen.

§ 3. *Bruk av ekstraksjonsmidler*

Kun stoffer angitt i vedlegg I-III kan brukes som ekstraksjonsmidler, og kun på de vilkår som er angitt.

Næringsmidler skal ikke inneholde stoffene i vedlegg II og III i større mengder enn angitt.

Uansett første ledd, kan vann, eventuelt tilsatt surhetsregulerende midler, og andre næringsmidler eller næringsmiddelingsredienser som har oppløsende egenskaper, brukes som ekstraksjonsmidler.

§ 4. *Renhetskriterier m v*

Ekstraksjonsmidler skal ikke inneholde helsefarlige mengder av noe stoff.

Ekstraksjonsmidler skal ikke inneholde mer enn 1 mg arsen eller 1 mg bly pr kg.

Ekstraksjonsmidler skal oppfylle identitetskrav angitt i vedlegg I-III.

§ 5. *Merking*

Ved frambud av ekstraksjonsmidler skal emballasjen være merket med følgende opplysninger på en lett synlig, lett leselig og uutslettelig måte:

- 1. Varebetegnelse i samsvar med vedlegg I-III, og en klar opplysning om at produktet er av en slik kvalitet at det er egnet som ekstraksjonsmiddel ved fremstilling av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser.
- 2. Nettovolum.
- 3. Spesielle vilkår for oppbevaring og bruk, om nødvendig.
- 4. Navn eller firmanavn, og adresse til enten produsent, pakkevirksomhet eller en forhandler som er etablert innen EØS.
- 5. Angivelse som gjør det mulig å identifisere varepartiet.

Det er tilstrekkelig at opplysningene i første ledd nr. 2, 3, 4 og 5 gis i handelsdokumentene dersom disse er kjøper i hende senest samtidig med vareleveransen.

§ 6. *Språk*

Merking i henhold til denne forskrift skal være på norsk, eller et språk som i stavemåten ligner norsk. Kravet til språk kan fravikes dersom brukeren på andre måter er sikret den informasjon som kreves.

Bestemmelsene i første ledd er ikke til hinder for at det merkes på flere språk.

§ 7. *Tilsyn og vedtak*

Statens næringsmiddeltilsyn fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift overholdes og fattet nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelsene i virksomheter som har regional, landsdekkende eller eksportrettet karakter og ved import av næringsmidler. Tilsyns- og vedtaksmyndighet som er tillagt Statens næringsmiddeltilsyn, kan delegeres til det kommunale eller interkommunale næringsmiddeltilsynet.

Det kommunale eller interkommunale næringsmiddeltilsynet eller det tilsynsorgan som er tillagt myndighet etter kvalitetskontrollen for vedkommende varegruppe fører tilsyn og fattet nødvendige vedtak ved øvrige virksomheter.

Statens næringsmiddeltilsyn er klageinstans for vedtak fattet av tilsynsorgan som er tillagt myndighet etter kvalitetskontrollen for vedkommende varegruppe, og for vedtak fattet av det kommunale eller interkommunale næringsmiddeltilsynet etter delegert myndighet fra Statens næringsmiddeltilsyn.

Kommunestyret eller særskilt klagenemnd er klageinstans for øvrige vedtak fattet av det kommunale eller interkommunale næringsmiddeltilsynet.

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak fattet av kommunestyret eller særskilt klagenemnd.

Sosial- og helsedepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Statens næringsmiddeltilsyn.

- 0 Endret ved forskrift 4 april 1995 nr. 341, 18 feb 1996 nr. 189.

§ 8. *Dispensasjon*

I særskilte tilfelle kan Statens næringsmiddeltilsyn dispensere fra denne forskrift.

- 0 Endret ved forskrift 4 april 1995 nr. 341.

§ 9. *Straff og tvangsmulkt*

Bestemmelsene om straff og tvangsmulkt i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. kommer til anvendelse ved overtredelse av denne forskrift.

§ 10. *Overgangsbestemmelser*

Inntil ett år etter ikrafttreddelsen av denne forskrift tillates produksjon og merking av produkter i samsvar med norske bestemmelser før ikrafttreddelsen. Disse kan frambys i inntil to år etter ikrafttreddelsen.

§ 11. *Ikrafttreddelse*

Denne forskrift trer i kraft samtidig med at EØS-avtalen trer i kraft i Norge.

Vedlegg I. Ekstraksjonsmidler som kan brukes til alle formål i samsvar med god produksjonspraksis¹

Ekstraksjonsmiddel:

Propan

Butan

Etylacetat

Etanol

Karbondioksid

Aceton²

Dinitrogenoksid

- 1 Et ekstraksjonsmiddel blir vurdert å være i samsvar med god produksjonspraksis så lenge bruken bare medfører tilstedeværelse/innhold av teknisk uungåelige restmengder eller omdannelsesprodukter som ikke vil representere noen helsefare.
- 2 Bruken av aceton ved raffinering av olje fra pressrester av oliven er forbudt.
- 0 Endret ved forskrift 8 mars 1999 nr. 295.

Vedlegg II. Ekstraksjonsmidler med spesifiserte bruksområder.

Navn	Bruksområde (kortfattet beskrivelse av ekstraksjonen)	Maksimalt grenseverdier for restmengder i næringsmiddel eller næringsmiddelingsrediens
Heksan ¹	Fremstilling eller fraksjonering av fett og oljer, samt fremstilling av kakaosmør	1 mg/kg i fett, oljer eller kakaosmør
	Bearbeiding av proteinprodukter og fettfritt mel	10 mg/kg i næringsmidler som inneholder proteinprodukter og fettfritt mel
	Bearbeiding av fettfri kornkim	5 mg/kg i fettfri kornkim
	Fettfrie soyaprodukter	30 mg/kg i det soyaprodukt som frambyr den endelige forbruker
Metylacetat	Fjerning av koffein, irriterende stoffer og bitterstoffer fra kaffe og te	20 mg/kg kaffe eller te
	Fremstilling av sukker fra melasse	1 mg/kg sukker
Metyletyl-keton ²	Fraksjonering av fett og oljer	5 mg/kg i fett eller oljer
	Fjerning av koffein, irriterende stoffer og bitterstoffer fra kaffe og te	20 mg/kg kaffe eller te
Diklormetan	Fjerning av koffein, irriterende stoffer og bitterstoffer fra kaffe og te	2 mg/kg i brent kaffe og 5 mg/kg i brent kaffe og te
Metanol	Alle bruksområder	10 mg/kg
2-propanol	Alle bruksområder	10 mg/kg

- 1 Heksan er en handelsvare som hovedsakelig inneholder acykliske mettede hydrokarboner med 6 karbonatomer og som destillerer mellom 64 ° C og 70 ° C.
- 2 Innholdet av n-heksan i dette ekstraksjonsmidlet må ikke overskride 50 mg/kg. Det er forbudt å bruke ekstraksjonsmidlet i kombinasjon med heksan.
- 0 Endret ved forskrifter 30 juni 1994 nr. 830, 8 mars 1999 nr. 295.

Vedlegg III. Ekstraksjonsmidler med spesifiserte bruksområder

Navn	Maksimalt grenseverdier for restmengder i næringsmiddel ved bruk av ekstraksjonsmidler i fremstillingen av aromatstoffer fra naturlig aromagivende produkter
Dietyleter	2 mg/kg
Isobutan	1 mg/kg
Heksan	1 mg/kg
Cykloheksan	1 mg/kg
Metylacetat	1 mg/kg
1-butanol	1 mg/kg
2-butanol	1 mg/kg

Metyletylketon	1 mg/kg ¹
Diklormetan	0,1 mg/kg ¹
1-propanol	1 mg/kg
1,1,1,2- tetrafluoretan ²	0,02 mg/kg

- 1 Kombinert anvendelse av disse to ekstraksjonsmidler er forbudt.
- 2 Dette ekstraksjonsmidlet skal resirkuleres fullstendig ved bruk, slik at det ikke påvirker den globale oppvarmingen av atmosfæren.
- 0 Endret ved forskrifter 30 juni 1994 nr 830, 4 des 1995 nr. 1186, 8 mars 1999 nr. 295.